

Els atractius del patrimoni cultural

L'Ajuntament de Girona acaba d'editar les ponències del curs de Patrimoni Cultural celebrat l'any passat al Centre Cultural de la Mercè i organitzat conjuntament amb la Universitat de Girona. Els usos turístics del patrimoni cultural (especialment del patrimoni monumental i artístic) i la seva presentació adequada i eficaç per als visitants van ocupar llargament l'atenció dels assistents a aquell curs. I és lògic que fos així a Girona, perquè la ciutat és plena d'elements patrimonials de primer ordre atorgats per la història, però sovint menystinguts i en bona part desaprofitats tant de portes endins com enfora. Els organitzadors del curs reconeixien que d'això es tractava: de posar-se al dia en aquesta assignatura pendent, després de constatar les insuficiències derivades d'una manca de correspondència entre allò que tenim com a propi i allò que som capaços d'oferir als forasters.

En el curs es palesà, per exemple, un fenomen singular: mentre que algunes ciutats d'art europees són víctimes d'una acumulació i concentració excessives de visitants, d'altres amb un patrimoni similar passen quasi desapercibudes per no haver desenvolupat polítiques que les facin atractives al nombre de viatgers desitjable. Això podia aplicar-se (almenys fins fa ben poc) a la ciutat de Girona, i pot ampliar-se a altres punts de visita obligada del patrimoni de les comarques que mereixerien ser ben conegudes per propis i estranys i que romanen immerses en la grisor burocràtica i en la rutina ancestral.

La preocupació que el curs va posar de manifest s'inscriu en el marc d'una societat que tendeix a augmentar el temps de l'oci actiu; una societat en la qual, segons va dir Eduard Carbonell, «la cultura omplirà el creixent temps de lleure dels ciutadans i col·laborarà en l'augment del nivell educatiu i, per tant, del grau de civilització». Paraules solemnes que exigeixen, com a contrapunt, una convicció profunda sobre el paper del patrimoni cultural, un reforçament dels seus atractius i una adequació de l'estratègia turística, amb la creació o potenciació de recursos específics que converteixin la sòlida tradició en una àmplia oferta d'acord amb les exigències d'una demanda cada cop més manifesta.

Fins ara, com és sabut, la imprevisió de l'administració i la cobdícia dels administrats davant de l'allau turística han donat com a resultat la depredació de l'entorn i la destrucció de la qualitat natural. Amb tot, tal com va assenyalar Jordi Pardo, comptem almenys amb dos supervivents del desastre: el clima i el patrimoni cultural, i sembla arribada l'hora de fer rendir a fons aquests valors intocats. Però el curs va posar de manifest que, normalment, les administracions gestionen els béns culturals amb una òptica científica i conservacionista, més que no pas amb una estratègia de presentació i de servei. Ara caldria, sense abandonar l'objectiu de la conservació, afegir-hi el de la producció d'impacte en la societat. Per dir-ho amb paraules escoltades en el curs, administrar el patrimoni sense garantir-ne l'obertura a les necessitats socials és privar-lo de la seva condició de bé comú, generador d'interès i de qualitat de vida. Enfortir el caràcter cultural de les ofertes de turisme «hauria de formar part dels plantejaments de canvi del sector i podria esdevenir el gran recurs per a la reconversió conceptual de l'activitat turística». És així com la nostra millor riquesa, acumulada al llarg de tants segles i encara no destrossada per la febre especuladora, donaria un rendiment renovat a tota la comunitat, a plena satisfacció dels residents i també dels visitants, ja fossin forasters de pas, excursionistes de diumenge o turistes d'arreu d'Europa.